

Forslag til endret innstilling

Kommunedirektøren foreslår at bystyret forelegges følgende innstilling:

1 Skattevedtak 2022

- 1.1 For inntekts- og formuesskatt skal høyeste tillatte skattesats legges til grunn.
- 1.2 Eiendomsskatt:
 - Utskrives med kroner 3,2 for hver kroner 1 000 av takstverdien på bolig- og fritidseiendommer.
 - Utskrives med kroner 4,15 for hver kroner 1000 av takstverdien på næringseiendom
 - Alle godkjente boligenheter for eiendomsskatt gis et bunnfradrag på kroner 550 000.
 - I henhold til overgangsregel til eiendomsskatteloven §§ 3 og 4 skrives det ut eiendomsskatt på det særskilte skattegrunnlaget (maskiner og utstyr i verk og bruk) redusert med tre syvendedel i 2021. Skattesatsen på det særskilte skattegrunnlaget er 6,05 promille.

2 Budsjettedtak 2022

- 2.1 Kommunedirektørens forslag til budsjett for bykassen vedtas slik det går fram av det spesifiserte drifts- og investeringsbudsjettet, jamfør kapittel 2-4 i forslag datert 22. oktober, korrigert for de endringer som framgår i kapittel 3, 4 og 5 i tilleggsinnstillingen.
- 2.2 Gebyrer, avgifter, kontingenter og egenbetalinger vedtas slik det framgår av budsjettforslaget, jamfør kapittel 10 i forslag datert 22. oktober, korrigert for endringer i tabell 4 i tilleggsinnstillingen.
- 2.3 Investeringer forutsettes finansiert i samsvar med oversikt i budsjettforslaget, jamfør kapittel 3 i forslag datert 22. oktober og tabell 6 i kapittel 4 i tilleggsinnstillingen.
- 2.4 Bystyret vedtar å ta opp følgende lån i 2022:
 - 2.4.1 Lån til investeringer på inntil 2 291 millioner kroner
 - 2.4.2 Lån for videreutlån til startlånsordningen på inntil 500 millioner kroner
- 2.5 Kommunedirektøren gis fullmakt til å avtale nærmere lånetidspunkt og lånevilkår, og til å inngå de nødvendige låneavtaler for kommunens innlån og utlån. Kommunedirektøren gis videre fullmakt til å gjennomføre refinansiering av lån.
- 2.6 Bystyret gir kommunedirektøren fullmakt til å ta opp likviditetslån på inntil 500 millioner kroner i 2022, dersom drifts- eller finansieringsmessige forhold skulle gjøre det nødvendig.

3 Handlings- og økonomiplanen 2022-2025

- 3.1 Bystyret vedtar kommunedirektørens forslag til økonomisk handlingsregel og økonomiske målsettinger
- 3.2 Bystyret vedtar kommunedirektørens forslag til mål.

3.3 Bystyret vedtar kommunedirektørens forslag til økonomiske rammer.

4 Klimabudsjett

4.1 Bystyret vedtar forslag til klimabudsjett med tiltak, mål for reduksjon av klimagassutslipp og slutter seg til utslippsrammen for perioden 2022-2025 i tabell 7.1, jf kapittel 7 i forslag datert 22. oktober.

Kommunedirektøren i Trondheim, 10. november 2021

Morten Wolden

Olaf Løberg

1 Innledning

Kommunedirektøren la 22. oktober fram forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025, budsjett 2022. Kommunedirektørens forslag var basert på regjeringen Solbergs forslag til statsbudsjett.

Regjeringen Støre la 8. november fram et tilleggsnummer til statsbudsjettet for 2022 ([Prop. 1 S Tillegg 1 \(2021-2022\)](#)). Forslaget gir Trondheim kommune et økt handlingsrom på 54,3 millioner kroner i 2022. Kommunedirektøren legger derfor fram en tilleggsinnstilling til forslaget lagt fram 22. oktober. I kommunedirektørens tilleggsinnstillingen er det, i tillegg til effekter av tilleggsnummeret til statsbudsjettet, også tatt hensyn til annen informasjon vi har fått etter 22. oktober. Disse gir kommunen en redusert handlingsrom på 13,1 millioner kroner i 2022. Sammenlignet med kommunedirektørens budsjettforslag 22. oktober er kommunens handlingsrom da samlet økt med 41,2 millioner kroner. Kommunedirektøren har ikke foreslått disponering av dette økte handlingsrommet. Det økte handlingsrommet er satt av som en udisponert avsetning under sentrale bevilgninger.

Kommunedirektøren foreslår kun en endring i investeringsbudsjettet sammenlignet med forslaget lagt fram 22. oktober. Kommunedirektøren foreslår å investere 200 millioner kroner i en fotballhall i Granåsen i 2022-2024.

Dette dokumentet er inndelt i åtte kapitler:

- Kapittel 1: Innledning
- Kapittel 2: Regjeringen Støres forslag til tilleggsnummer til statsbudsjettet
- Kapittel 3: Endringer i driftsbudsjettet
- Kapittel 4: Endringer i investeringsbudsjett
- Kapittel 5: Endring i brukerbetaling og gebyrer
- Kapittel 6: Økonomiske handlingsregler og målsettinger
- Kapittel 7: Korreksjoner og presiseringer
- Kapittel 8: Obligatoriske hovedoversikter og tallbudsjett

Denne tilleggsinnstillingen, sammen med dokumentet som ble lagt fram 22. oktober, utgjør i sum kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025, budsjett 2022. Forslaget til innstilling i denne saken er dekkende for begge dokumentene.

Simuleringsmodellen

Tallgrunnlaget i simuleringsmodellen vil oppdateres i tråd med endringene som foreslås i tilleggsinnstillingen. Vi anbefaler derfor alle å ta en kopi av simuleringsmodellen som legges ut på [nettsidene](#).

2. Regjeringens tilleggsnummer til statsbudsjettet

Realvekst i frie inntekter

Regjeringen Støre foreslår at kommunene får to milliarder kroner mer i frie inntekter enn i regjeringen Solbergs forslag til budsjett. Regjeringen sier dette: *“Hurdalsplattformen sier at det er et mål å styrke pedagogandelen, og denne satsingen vil støtte opp om dette. Ved fastsettelsen av*

veksten i frie inntekter har regjeringen tatt hensyn til kommunenes kostnader til økt grunnbemanning og flere pedagoger i barnehagene de siste årene". Økningen i de frie inntektene foreslås fordelt etter kostnadsnøkkelen for kommunene. For Trondheim kommune gir dette om lag 70 millioner kroner i økte frie inntekter.

Regjeringen Støre foreslår at det innføres et nytt tilskudd på 0,5 millioner kroner per skole. Trondheim kommune får om lag 27,5 millioner kroner i økt tilskudd. Tilskuddet finansieres med en reduksjon i innbyggertilskuddet til alle kommunene. For Trondheims del utgjør reduksjonen i innbyggertilskuddet 48 millioner kroner. Nettoeffekten for Trondheim av innføringen av det nye tilskuddet er en reduksjon i rammetilskuddet på 20,5 millioner kroner.

Samlet er realveksten i Trondheims kommunes frie inntekter økt med 49,1 millioner kroner.

Frie inntekter - oppgaveendringer

De frie inntektene er i tillegg til realveksten korrigert for oppgaveendringer. Dette gjelder:

1) *Nedjustert pensjonspåslag til private barnehager*

Regjeringen foreslår å nedjustere pensjonstilskuddet til private barnehager til 10 pst. av lønnsutgiftene i kommunale barnehager med virkning fra 1. januar 2022. Justeringen påvirker ikke pensjonen til de ansatte i private barnehager, men innebærer at pensjonstilskuddet samsvarer bedre med de faktiske pensjonsutgiftene private barnehager har. Det opprettes en treårig overgangsordning for enkeltstående barnehager, slik at barnehager med mindre økonomisk handlingsrom får noe bedre tid til å tilpasse seg inntektsbortfallet. Overgangsordningen innebærer at enkeltstående barnehager mottar et pensjonspåslag på 12 pst. i 2022, 11 pst. i 2023 og 10 pst. i 2024. Tiltaket innebærer at posten reduseres med 168,9 mill. kroner i 2022. Dette kommer i tillegg til reduksjonen på 206,9 mill. kroner som ble foreslått i Gul bok 2022 i tilknytning til en reduksjon av pensjonspåslaget til 11 pst.

Trondheim kommune får som følge av dette 6,8 millioner kroner i redusert rammetilskudd. Kommunens utgifter anslås redusert med 4,4 millioner kroner.

2) *Reversering av forslaget om en ekstra time naturfag på ungdomstrinnet*

I Prop 1 S (2021-2022, Solbergsregjeringens forslag til budsjett, foreslo regjeringen en ekstra time i naturfag i ungdomsskolen. Støreregjeringen foreslår nå å reversere dette, som medfører at rammetilskuddet reduseres med 99,8 millioner kroner. Trondheim kommunes rammetilskudd reduseres derfor med 3,5 millioner kroner i 2022 og 7,7 millioner kroner i 2023. I Kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan var det lagt inn 2 og 4,3 millioner kroner til formålet i 2022 og 2023. Disse midlene tas nå ut igjen.

3) *Redusert maksimalpris i barnehagene*

Regjeringen har som mål å redusere maksimalprisen i barnehagen til prisnivået fra barnehageforliket. Formålet er å øke deltakelsen i barnehagen. Regjeringen foreslår at maksimalprisen i barnehage fastsettes til 3 050 kroner fra 1. august 2022. Prisen reduseres dermed med 265 kroner per måned sammenlignet med forslaget om maksimalpris i Prop. 1 S (2021–2022). Regjeringen foreslår at kommunene kompenseres for dette gjennom en økning i rammetilskuddet på 314,9 millioner kroner i 2022. For Trondheims del anslås redusert barnehagekontingent å gi 12,6 millioner kroner i reduserte

brukerbetaling. Trondheim kommune anslås å få 12,6 millioner kroner i økt rammetilskudd som kompensasjon for reduserte brukerbetaling.

Endringer i skatte- og avgiftsopplegget

I tilleggsnummeret foreslås flere endringer i skatteregelverk og skattesatser som påvirker kommunenes skatteinntekter, og samlet anslås det at disse vil øke skatteinntektene med 2,5 milliarder kroner. Økte skatteinntekter som følge av endringer i skatteopplegget fører ikke til noen økning i kommunens frie inntekter, da rammetilskuddet nedjusteres tilsvarende økningen i skatteanslaget. Endringen i skatte- og avgiftsopplegget antas å være nøytral for Trondheim kommune.

Toppfinansieringsordning

Regjeringen Støre foreslår å bruke 300 millioner kroner til å reversere Solberg regjeringens forslag om økt innslagspunkt på 50 000 kroner for ressurskrevende tjenester i kommunen. For Trondheims del gir dette ni millioner kroner i økt tilskudd.

Barnevernsreformen

Det er avdekket feil i beregningsgrunnlaget som lå til grunn for den særskilte fordelingen av kompensasjon til kommunene for ansvarsovertaking i barnevernet i Prop. 1 S (2021-2022). Dette skyldes i hovedsak at utgifter i interkommunale samarbeid i noen tilfeller har blitt registrert i vertskommunene. Det er uklart hvorvidt dette har konsekvenser for Trondheim kommune, men mest sannsynlig ikke.

Områdesatsing

Regjeringen bevilger ytterligere fem millioner kroner til å støtte opp under de nye satsingene på Lademoen og Tempe-Sorgenfri. Det er tidligere bevilget 3,2 millioner kroner, slik at det totale beløpet for 2022 er 8,2 millioner kroner.

Koronapandemien - prinsipper for kompensasjon til kommunesektoren

Regjeringen Støre sier følgende om kompensasjon til kommunesektoren: *“Arbeidsgruppen som kartlegger kommunesektorens merutgifter og inntektsbortfall som følge av koronapandemien i 2021 vil levere sin sluttrapport for 2021 innen 1. april 2022. Regjeringen legger, i tråd med etablert praksis, opp til at kommunesektoren kompenseres samlet for de direkte virkningene av pandemien. Kompensasjonen for 2021 vil bygge på arbeidsgruppens sluttrapport”.*

3. Endringer i driftsbudsjettet 2022-2025

Endringer som følge av Regjeringen Støres forslag til tilleggsnummer til statsbudsjettet

Kommunedirektøren vil som følge av regjeringens Støres forslag til tilleggsnummer til statsbudsjettet foreslå følgende endringer i tjenesteområdenes netto driftsrammer:

Tabell 1. Endringer som følge av tilleggsnummer til statsbudsjettet. Tall i millioner kroner. Negativt tall er økte inntekter eller reduserte utgifter.

	2022	2023	2024	2025
Frie inntekter	-51,5	-62,4	-62,4	-62,4
Ressurskrevende tjenester	-9	-9,0	-9,0	-9,0
Lavere barnehagekontingent	12,6	27,7	27,7	27,7
Nedjustert pensjonstilskudd til private barnehager	-4,4	-4,4	-4,4	-4,4
Ikke ekstra naturfagtime fra høsten 2022	-2	-4,3	-4,3	-4,3
Sum	-54,3	-52,4	-52,4	-52,4

Skatt og rammetilskudd

Anslaget på skatt og rammetilskuddet foreslås samlet økt med 51,5 millioner kroner i 2022 og 62,4 millioner kroner i 2023. Endringene er en følge av økt realvekst i kommunenes frie inntekter og oppgaveendringer.

Ressurskrevende brukere

Budsjettet inntekt fra toppfinansieringsordningen for ressurskrevende tjenester foreslås økt med ni millioner kroner hvert år i perioden 2022-2025.

Lavere barnehagekontingent

Lavere barnehagekontingent anslås å redusere barnehagens driftsinntekter med 12,6 millioner kroner i 2022, med 27,7 millioner kroner i helårsvirkning. Driftsrammen til barnehage foreslås økt tilsvarende.

Nedjustert pensjonstilskudd til private barnehager

Nedjustert pensjonstilskudd til private barnehager anslås å gi 4,4 millioner kroner i reduserte utgifter. Driftsrammen til barnehage foreslås redusert tilsvarende.

Ikke ekstra naturfagtime i grunnskolen

Regjeringen Støre foreslår å reversere regjeringen Solbergs forslag om å innføre en ekstra naturfagtime i grunnskolen. Driftsrammen til skole foreslås derfor redusert med 2 millioner kroner i 2022 og 4,3 millioner kroner i 2023.

Andre endringer

Kommunedirektøren vil i tillegg til endringene i tabell 1 foreslå følgende endringer i driftsrammene til tjenesteområdene.

Tabell 2. Andre endringer. Tall i millioner kroner. Positivt tall er økt utgift eller redusert inntekt.

	2022	2023	2024	2025
Selvkost - byggesak	6,3	6,3	6,3	6,3
Kapitaltilskudd private barnehager	1,6	1,6	1,6	1,6
Provisorier - Granåsen			-5	-5
Provisorier (redusert bruk disp.fond)			5	5
Kapitalkostnader	4,7	4,7	4,7	5,8
Kommuneplanens samfunnsdel og arealdel	0,5			
Sum	13,1	12,6	12,6	13,7

Endret praksis for belastning av kostnader på selvkostområdet byggesaksbehandling.

Den 07.06.21 ble revisjonsrapporten etterlevelseskontroll av Plan- og bygningsområdet behandlet av kontrollutvalget. I sin rapport hadde revisjonen kommet fram til at kommunens kostnader til klagebehandling av byggesaker er en forvaltningsutgift og skal belastes bykassen.

Kommunedirektøren har ettergått praksis i andre storkommuner og avdekket ulik praksis, noen kommuner belastet denne type kostnader byggesaksgebyret mens andre belastet det bykassen. Kommunedirektøren forpliktet seg derfor til å kontakte statsforvalteren for å søke å avklare spørsmålet. Før kommunedirektøren fikk noe formelt svar fra statsforvalteren ble det utgitt en veileder for beregning av selvkost i byggesaker. I veilederen står det at kostnader knyttet til klagebehandling og alminnelig veiledning ikke kan dekkes av gebyret. Kommunedirektøren vil følge føringene i veilederen, som betyr at anslagsvis 6,3 millioner kroner som tidligere har vært belastet byggesaksgebyret fra og med 2021 av må belastes bykassen. Driftsrammen til plan- og byggesakstjenester foreslås derfor økt med 6,3 millioner kroner.

Konsekvenser av endringer i nasjonale satser for kapitaltilskudd til private barnehager

I kommunedirektørens forslag til HØP 2022-2025. budsjett 2022, tiltak 4, Redusert kapitaltilskudd til private barnehager, er det tatt forbehold om innsparingsbeløpet da nasjonale satser for kapitaltilskudd ikke var fastsatt da budsjettforslaget ble lagt fram. Nasjonale satser ble kunngjort 28. oktober gjennom "Forskrift om endring av forskrift om tildeling av tilskudd til private barnehager". Vedtatte kapitalsatser ligger på et høyere nivå enn forutsatt i kommunedirektørens budsjettforslag. De vedtatte satsene gir en anslått innsparing på 1,6 millioner kroner, som er 1,6 millioner kroner lavere enn forutsatt i budsjettforslaget. Driftsrammen til barnehage foreslås derfor økt med 1,6 millioner kroner.

Provisorier Granåsen - redusert bruk av disposisjonsfond

Kommunedirektøren vurderer at etablering av en fotballhall i Granåsen vil kunne erstatte innleie av provisorier for et mediasenter til VM i 2025 med en anslått redusert kostnad på anslagsvis 10 millioner kroner. Driftsrammen til idrett foreslås derfor redusert med fem millioner kroner i 2024 og fem millioner kroner i 2025. Kommunedirektøren har i forslaget til handlings- og økonomiplan

2022-2025 foreslått å legge inn 61,2 millioner til provisorier med finansiering fra disposisjonsfondet. Finansieringen fra disposisjonsfondet foreslås redusert med ti millioner kroner som følge av redusert driftsutgift til mediesenter, fordelt med 5 millioner kroner i reduksjon på hvert av årene 2024 og 2025.

Kapitalkostnader

Kostnadene for renter og avdrag er noe endret siden kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022 -2025. Årsakene til endringene er både økte inntekter og investeringslån. I tillegginnstillingen foreslår kommunedirektøren å bygge en fotballhall i Granåsen, og dermed økte bykassefinansierte lån. Dette øker rentekostnadene og lovpålagte minimumsavdrag, øker inntektene fra byggelånsrenter og reduserer øvrige avdrag. I kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025 er kapitalkostnadene som andel av frie inntekter mellom 7,5 og 8 prosent. Kommunedirektøren foreslår å beholde disse andelene undret, men når inntektene øker som følge av budsjettforslaget til Regjeringen Støre, øker også kapitalkostnadene. Totalt øker kapitalkostnadene med mellom 4,5 og 5,8 millioner kroner sammenlignet med kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025. Tabellene under viser oppdaterte lovpålagte minimumsavdrag og øvrige avdrag (oppdatert tabell 8-23 fra kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025).

Tabell 3 Avdrag. Beløp i millioner kroner. 2022-kroner.

	Vedtatt 2021	2022	2023	2024	2025
Lovpålagte minimumsavdrag	572	622	653	647	643
Øvrige avdrag	378	321	259	323	401
Sum avdrag	950	942	912	970	1 043

Prosjektkostnader kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel
 Kommunedirektøren foreslår at det settes av 0,5 millioner kroner til prosjektkostnader til kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel. I henhold til vedtatt Planstrategi 2020-2023 skal Trondheim kommune utarbeide ny kommuneplanens samfunnsdel (samfunnsplanen) og kommuneplanens arealdel (arealplanen). Planprogram for samfunnsplanen er vedtatt og arbeidet med planen er iverksatt med mål om endelig vedtak sommeren 2022. Planprogram for arealplanen er lagt ut på høring med planlagt fastsettelse i begynnelsen av 2022. Ny arealplan vil legges fram for endelig vedtak sommeren 2023. Foreslåtte midler til planprosessene skal brukes til ulike typer innbygger- og ansattinvolvering, utvikling og systematisering av kunnskapsgrunnlag, utrede nye måter å definere bystruktur og arealbruk på i kommuneplanens arealdel, samarbeid med byens kunnskapsmiljøer om viktige tema i planene, herunder folkehelse og bomiljø.

Samlet endring i handlingsrom

Tabell 4. Samlet endring i handlingsrom. Tall i millioner kroner.

	2022	2023	2024	2025
Endringer i statsbudsjettet (jf tab 2)	-54,3	-52,4	-52,4	-52,4
Andre endringer (jf tab 3)	13,1	12,6	12,6	13,7
Sum	-41,2	-39,8	-39,8	-38,7

Tabell 4 viser at kommunen har et økt handlingsrom på 41 millioner kroner i 2022 og noe mindre i perioden 2023-2025. Kommunedirektøren foreslår at det økte handlingsrommet i sin helhet settes av som en udisponert avsetning under sentrale bevilgninger. I budsjettforslaget 22. oktober var det satt av en udisponert avsetning på fem millioner kroner. Med forslaget i tilleggsinnstillingen vil da den udisponerte avsetningen utgjøre:

- 2022: 46,2 millioner kroner
- 2023: 44,8 millioner kroner
- 2024: 44,8 millioner kroner
- 2025: 43,7 millioner kroner

Endring i brukerbetaling og gebyrer

Kommunedirektøren fremmet i kapittel 10 i budsjettforslaget datert 22. oktober forslag til endring i brukerbetaling og gebyrer. Kommunedirektøren vil foreslå to endringer i forhold til det forslaget:

Tabell 5. Endring i brukerbetaling og gebyrer

	Nominell endring	Reell endring
Barnehagekontingent 1.1.2022-31.7.2022	2,6	0,1
Barnehagekontingent 1.8.2022-31.12.2022	-5,6	-7,9
Byggesaksgebyr	2,5	0

Barnehagekontingent

Maksimalpris for foreldrebetaling i barnehage fastsettes av staten. I tråd med Prop. 1 S (2021–2022) foreslår kommunedirektøren at barnehagekontingenten øker fra 3 230 kroner per måned i 2021 til 3 315 kroner for perioden 1.1.2022 til 31.7.2022. Denne økningen på 85 kroner per måned utgjør 2,6 prosent som er 0,1 prosent mer enn kommunal deflator på 2,5 prosent. I henhold til (Prop. 1 S Tillegg 1 (2021-2022) foreslår kommunedirektøren å redusere barnehagekontingenten til 3 050 kroner per per måned i perioden 1.8.2022 til 31.12.2022. Reduksjonen for høsthalvåret utgjør nominelt 5,6 prosent og 7,9 prosent reelt sammenlignet med 2021.

Endret gebyrforslag byggesaksbehandling

I kommunedirektørens forslag til budsjett var det foreslått en økning av byggesaksgebyrene på 7,5 prosent. Jamfør omtalen i avsnittet *Endret praksis for belastning av kostnader på selvkostområdet byggesaksbehandling* vil kommunedirektøren fra og med 2021 endre føringspraksis noe som vil medføre at kostnadsgrunnlaget for byggesaksgebyret reduseres med anslagsvis 6 millioner kroner per år. Endringen i kostnadsgrunnlag medfører at kommunedirektøren har kommet til at det er tilstrekkelig å endre byggesaksgebyret med kommunal deflator, 2,5 prosent, fra 2021 til 2022.

Feil i budsjettabell 13-3 Tiltak i barnehage

Ved en feil er effekten på tilskuddet til de private barnehagene ikke lagt inn i 2024 i tiltakene 11 og 12 som omhandler forsøk med toppet bemanning i de kommunale barnehagene. Den økonomiske betydningen av feilen er at det i tiltak 11 er lagt inn 4,7 millioner kroner for lite og i tiltak 12 2,3 millioner kroner for mye, med nettoeffekt 2,4 millioner kroner. Kommunedirektøren foreslår inndekning ved å redusere økningen av budsjettet for spesialpedagogisk hjelp/tilrettelegging i 2024 i tiltak 2 med 2,4 millioner kroner.

4. Endringer i investeringsbudsjettet

Endringer som følge av sak om fotballhall i Granåsen

Det vises til egen sak om fotballhall til formannskapets møte 16.11.2021. Kommunedirektøren legger alternativ 1 i saken om kommunalt eid hall til grunn i denne innstillinga. Kostnadsoverslag for fotballhallen er 200 millioner kroner. Spillemidler inklusive 15 prosent i pressområde-tilskudd (økt tilskudd til utvalgte geografiske områder) er beregnet til å utgjøre 10,5 millioner av finansieringen og Trøndelag fylkeskommune har gitt tilsagn på 10 millioner kroner i tilskudd til fotballhallen. En intensjonsavtale som foreslås inngått med [REHN Granåsen AS](#) vil kunne få besparelser i form av reduserte kostnader, forbedret fremdrift, optimalisert kobling til øvrige funksjoner, driftssamarbeid, mulig sambruk av funksjoner mv. Kommunedirektøren har så langt ikke tallfestet beløp på dette, og vil komme tilbake til dette i bystyresak om økonomiske konsekvenser for bygging av en fotballhall i Granåsen.

Tabell 6 Investeringsområde idrett og friluftsliv: Fotballhall i Granåsen investering og finansiering

Fotballhall Granåsen	Kostnads- overslag	Tidligere bevilget	Rest til bevilgning	2022	2023	2024	2025
Investering	200,0	0,0	200,0	10,0	95,0	95,0	0,0
Bykassefinansierte lån				8,4	69,8	79,8	-10,5
Egenkapital				0,0	0,0	0,0	0,0
Eksternfinansierte lån				0,0	0,0	0,0	0,0
Mva.-kompensasjon				1,6	15,2	15,2	0,0
Refusjoner				0,0	0,0	0,0	0,0
Salgsinntekt				0,0	0,0	0,0	0,0
Tilskudd				0,0	10,0	0,0	10,5
Sum finansiering				10,0	95,0	95,0	0,0
Balanse				0,0	0,0	0,0	0,0

5. Økonomiske handlingsregler og målsettinger

Økonomiske målsettinger og handlingsregler

Med kommunedirektørens forslag i tilleggsinnstillingen vil:

- Kapitalutgiftene ligge på åtte prosent av driftsinntektene fra 2025
- Gjeldsgraden i gjennomsnitt ligge på 70,9 prosent i perioden
- Korrigert netto driftsresultat i gjennomsnitt være 2,3 prosent i perioden
- Disposisjonsfondet vil utgjøre 4 prosent av driftsinntektene i 2025

Tabell 7. Status for handlingsregel og målsettinger.

Status handlingsregel og målsettinger						
	2022	2023	2024	2025	Gj.snitt	Målsetting
Handlingsregel renter og avdrag	7,7%	7,5%	7,7%	8,0%	7,7%	8%
Målsetting gjeldsgrad	74,1%	71,7%	69,8%	68,1%	70,9%	70%
Målsetting korrigert netto driftsresultat	1,5%	3,0%	2,4%	2,4%	2,3%	2-2,5%
Målsetting disposisjonsfond	4,5%	4,0%	3,9%	4,0%	4,1%	5%

Gjeldsgraden var i kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 70,4 prosent i gjennomsnitt for perioden, altså noe over målsettingen på 70 prosent. Kommunedirektøren foreslår å øke investeringslån som følger av investering i en ny fotballhall i Granåsen. Dette øker også gjeldsgraden til 70,9 prosent i gjennomsnitt for perioden av disponible inntekter.

Disposisjonsfondet er noe lavere sammenlignet med kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025. Årsakene til dette er:

- I kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan var kommunedirektørens forslag til vedtak i andre økonomirapport 2021 (sak 134/21) lagt til grunn for utgående balanse for disposisjonsfondet i 2021. I behandling av andre økonomirapport vedtok bystyret å sette av 45 millioner kroner mindre på disposisjonsfond i 2021 sammenlignet med kommunedirektørens forslag. Dette medfører at disposisjonsfondet blir tilsvarende lavere alle påfølgende år.
- I sak Tempeveien 25 AS - inntektsføring av overskudd og salg av tomtegrunn (sak 139/21), vedtok bystyret å overføre 3,25 millioner kroner fra disposisjonsfondet til selvkostfond for avfallshåndtering. Dette reduserer inngående balanse for disposisjonsfondet i 2022 og alle påfølgende år tilsvarende.
- I kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025 ble vel 60 millioner kroner til provisorier til ski-VM finansiert av disposisjonsfond. Dette reduseres nå til vel 50 millioner kroner, som følge av at etablering av en fotballhall i Granåsen vil kunne erstatte innleie av provisorier for et mediesenter til VM i 2025. Bruk av disposisjonsfond reduseres med 5 millioner kroner i både 2024 og 2025.

6. Korreksjoner og presiseringer uten økonomisk betydning

Leserveiledningen

Formannskapet og gruppeledere fikk en trykt utgave kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan. I den trykte utgaven var ikke leserveiledningen til økonomiplanen med.

Leserveiledningen er tilgjengelig [på nett](#).

Tilskudd oppvekst og utdanning

Kapittel 4 viser [kjøp fra andre, overføringer og tilskudd](#). I forslaget som ble lagt fram 22. oktober var det feil i raden "sum" for barnehage og barne- og familietjenesten. Feilen er rettet opp i den digitale utgaven av handlings- og økonomiplanen. Feilen har ingen økonomisk betydning.

Tilskudd idrett og friluftsliv

Kapittel 4 viser [kjøp fra andre, overføringer og tilskudd](#). I forslaget som ble lagt fram 22. oktober er det i tabell 4-11 *Tilskudd til idrett og friluftsliv* lagt inn tilskudd til arrangement/aktivitet i Granåsen som ikke kommer til å bli gjennomført i 2022 siden anlegget er under ombygging. Dette gjelder tilskudd som ikke utbetales til Granåsen Aktivum, Youth cup og Trønderhopp i 2022. Dette har ingen betydning for budsjettrammen på området da midlene blant annet vil bli benyttet til kompensierende tiltak i andre anlegg/annet aktivitet, for at Granåsen i liten grad kan benyttes vinteren 2022. Ny korrigeret tabell 4-11 er gjengitt nedenfor.

Tabell 4-11 Tilskudd idrett og friluftsliv (art 470)		
	Beløp 2021	Budsjettert beløp 2022
Støtte til aktiviteter barn og unge	2 120	2 220
Støtte til arrangement	1 150	1 150
Støtte til frivillige lag for tiltak i friområder	300	300
Tilskudd til drift av anlegg	4 096	4 141
Tilskudd til anlegg	400	404
Tilskudd/leie Heimdalshallen	3 097	3 131
Tilskudd/leie Utleirahallen	2 930	2 962
Tilskudd/leie Flatåshallen	2 166	2 190
Tilskudd/leie Sjetnehallen	2 166	2 190
Offentlig bruk av kunstgressbaner	300	400
Samarbeid med idrettslagene – tilsyn haller	3 000	3 000
Trønderhopp sporlegging tilløp	250	0
Parkeringsordningen diverse idrettslag	500	562
Granåsen Aktivum	400	0
Youth Cup	100	0

Idrettsrådet i Trondheim	1 263	1 277
Inkluderingsmidler idrett	2 300	2 300
Trondheimsregionens friluftsråd	954	974
Trondheim sjøbadeforening	40	40
Kommunal egenandel spillemidler	3 900	3 900
Sum idrett og friluftsliv	31 432	31 141

Tilskudd byutvikling

Ved en feil ble ikke tilskuddet bystyret har bevilget til bevaring av bryggerekken med i tilskuddsoversikten til Byutvikling i tabell 4-14. Feilen har ingen økonomisk betydning. Ny korrigeret tabell 4-14 er gjengitt nedenfor.

Tabell 4-14 Byutvikling (art 470/480)

	Budsjettert beløp 2021	Budsjettert beløp 2022
Tilskudd næringslivsringen	20	20
Tilskudd bevaring av bryggerekken	2 000	2000
Tilskudd Skistua (betjening lån)	500	460
Sum art 470/480	2 520	2 480

Tilskudd næring

Postene luftfartsforum og skiregionen ble feilaktig fremvist som tilskudd. De er nå fjernet. I tillegg er det lagt til fire nye poster som ikke kom med i opprinnelig oppsett; trøndersk matfestival, etablereropplæring, økosystem for nyskaping og innovasjonskontrakt med læringsliv: Feilen har ingen økonomisk betydning. Ny korrigeret tabell 4-17 er gjengitt nedenfor.

Tabell 4-17 Tilskudd Næring (art 470)

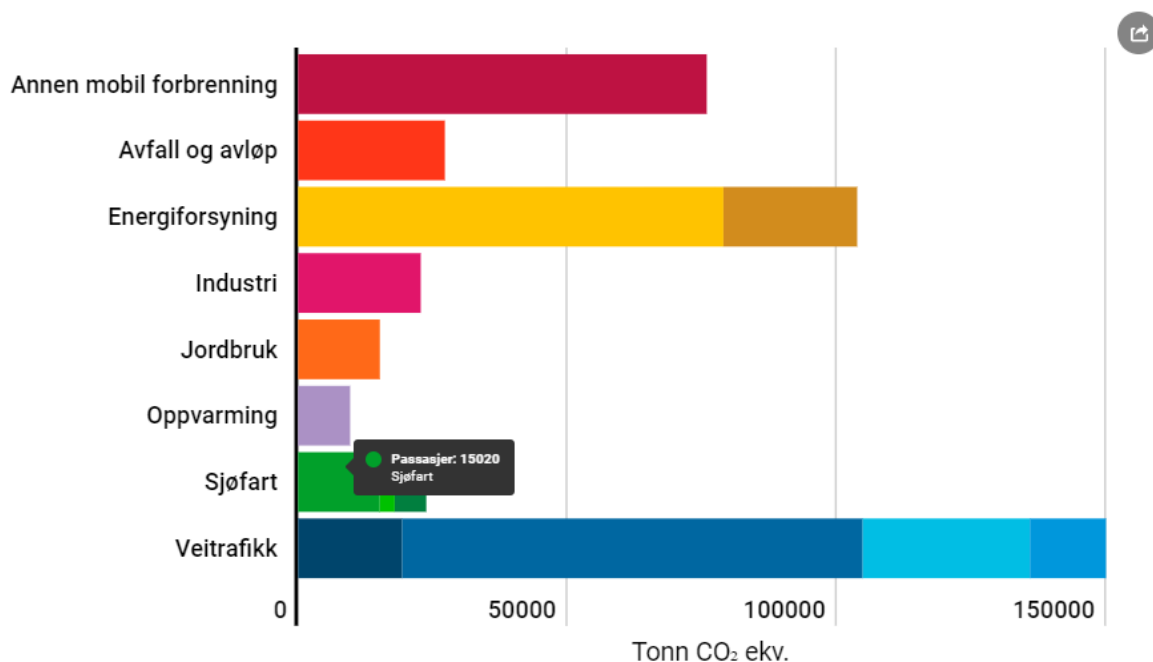
	Budsjettert beløp 2021	Budsjettert beløp 2022
Study Trondheim	385	385
Visit Trondheim	2 650	2 650
Trondheim Tech Port	2 000	2 000
Trondheimsregionen	3 159	3 159
European Region Gastronomy	600	700
Trøndersk matfestival	300	300
Proneo - etablereropplæring	600	600
Økosystemet for nyskaping	1 600	1 600
Innovasjonskontrakt med læringsliv	250	0

Sum næring og samfunn	11 544	11 394
-----------------------	--------	--------

Klimabudsjettet

I figur 7.1 ble det utslippet for cruise fremvist som 15 000 tonn, mens passasjertrafikk var fremvist som 3000 tonn. Det skal være omvendt, og riktig grafikk vises under, samt er oppdatert på den offentlige HØP-siden:

Figur 7.1: Miljødirektoratets utslippsregnskap for Trondheim 2019 (Kilde: Miljødirektoratet)

Mål og indikatorer helse- og velferd

Under delmål 11.1 i bærekraftsmålene til tjenesteområdene kvalifisering og velferd, og psykisk helse og rus bo- og aktivitetstilbud ble det feilaktig referert til bedring av “forholdene i slumområder”. Formulering er korrigert på nettoutgaven av handlings- og økonomiplanen.

Helse- og omsorgstjenester - eldreplan

Det ble gjort en feil i beregning av finansiering av *Eldreplan 2016-2026*. Det korrekte er at den langsiktige styrkingen av *Eldreplan 2016-2026* utgjør 2 millioner kroner, tilsvarende cirka 58 millioner kroner under nivået i *Eldreplan 2016-2026*. Se [spørsmål vedr kommunedirektørens forslag til handlings- og økonomiplan 2022-2025, budsjett 2022](#) for utfyllende informasjon. Feilberegningen har ingen konsekvenser for helse- og omsorgstjenesters budsjett. Beregningen er kun til informasjon om oppfølging av *Eldreplan 2016-2026*.

Mål - eiendomstjenester

Det er noen mangler i teksten om mål og indikatorer for eiendomstjenester. Kommunedirektøren vil oppdatere beskrivelsen i nettoutgaven av handlings- og økonomiplanen.

8. Obligatoriske hovedoversikter og tallbudsjett

Økonomiske oversikt drift. Regnskap 2020 og opprinnelig vedtatt budsjett 2021 i løpende priser, resten i faste 2022-priser. Beløp i millioner kroner.

	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rammetilskudd	-4 552	-4 450	-4 449	-4 534	-4 605	-4 697
Inntekts- og formueskatt	-6 382	-6 831	-7 216	-7 237	-7 271	-7 299
Eiendomsskatt	-737	-761	-810	-840	-870	-870
Andre skatteinntekter	0	0	0	0	0	0
Andre overføringer og tilskudd fra staten	-618	-401	-321	-324	-324	-323
Overføringer og tilskudd fra andre	-2 029	-1 404	-1 430	-1 432	-1 435	-1 438
Brukerbetalinger	-663	-714	-729	-714	-714	-714
Salgs- og leieinntekter	-1 626	-1 575	-1 603	-1 647	-1 691	-1 749
Sum driftsinntekter	-16 607	-16 136	-16 558	-16 727	-16 909	-17 089
Lønnsutgifter	7 560	7 718	7 781	7 745	7 801	7 843
Sosiale utgifter	1 996	2 044	2 080	2 104	2 133	2 135
Kjøp av varer og tjenester	4 498	4 447	4 678	4 640	4 664	4 680
Overføringer og tilskudd til andre	1 113	954	958	952	981	976
Avskrivninger	761	0	0	0	0	0
Sum driftsutgifter	15 928	15 164	15 497	15 441	15 580	15 633
Brutto driftsresultat	-679	-973	-1 061	-1 287	-1 329	-1 456
Renteinntekter	-235	-262	-350	-364	-380	-392
Utbytter	-30	-15	-25	-26	-28	-28
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-77	0	0	0	0	0
Renteutgifter	385	336	439	525	543	565
Avdrag på lån	796	914	943	912	970	1 043
Netto finansutgifter	839	972	1 007	1 047	1 105	1 189
Motpost avskrivninger	-761					
Netto driftsresultat	-601	-1	-55	-240	-225	-267
<i>Disponering eller dekning av netto driftsresultat</i>						
Overført til investering	251	171	206	246	151	154
Netto avsetninger til eller bruk av bunde driftsfond	98	-62	-95	-92	-82	-71

Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	364	-109	-57	85	155	184
Dekning av tidligere års merforbruk	-111	0	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	601	1	55	240	225	267
Fremført til inndekning i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Budsjettskjema 1A - drift. Regnskap 2020 og opprinnelig vedtatt budsjett 2021 i løpende priser, resten i faste 2022-priser. Alle beløp i millioner kroner.

	Regnska p 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Rammetilskudd	-4 552	-4 450	-4 449	-4 534	-4 605	-4 697
Inntekts- og formueskatt	-6 382	-6 831	-7 216	-7 237	-7 271	-7 299
Eiendomsskatt	-737	-761	-810	-840	-870	-870
Andre generelle driftsinntekter	-618	-401	-321	-324	-324	-323
Sum frie disponible inntekter	-12 289	-12 444	-12 796	-12 934	-13 070	-13 188
Sum bevilgning drift, netto	10 849	11 471	11 735	11 648	11 740	11 732
Avskrivinger	761	0	0	0	0	0
Sum netto driftsutgifter	11 610	11 471	11 735	11 648	11 740	11 732
Brutto driftsresultat	-679	-972	-1 061	-1 286	-1 329	-1 456
Finansinntekter/finansutgifter						
Renteinntekter	-235	-262	-350	-364	-380	-392
Utbytter	-30	-15	-25	-26	-28	-28
Gevinster og tap på finansielle omløpsmidler	-77	0	0	0	0	0
Renteutgifter	385	336	439	525	543	565
Avdrag på lån	796	914	943	912	970	1 043
Netto finansutgifter	839	972	1 007	1 047	1 105	1 189
Motpost avskrivinger	-761	0	0	0	0	0
Netto driftsresultat	-601	-1	-54	-239	-225	-267
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	251	171	206	246	151	154

Netto avsetninger til eller bruk av bundne driftsfond	98	-62	-95	-92	-82	-71
Netto avsetninger til eller bruk av disposisjonsfond	364	-109	-57	85	155	184
Bruk av tidligere års mindreforbruk	-111	0	0	0	0	0
Sum disponering eller dekning av netto driftsresultat	601	1	55	240	225	267
Framført til inndecking i senere år (merforbruk)	0	0	0	0	0	0

Detaljert oppstilling punkt 6 i bevilgningsoversikt drift	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Sum fordelt til drift	11 471	11 735	11 648	11 740	11 732
Barnehage	1 765	1 751	1 774	1 798	1 819
Skole	2 027	2 012	2 022	2 017	1 996
Barne- og familietjenesten	822	877	865	870	872
Kvalifisering og velferd	600	556	528	530	533
Psykisk helse og rus	280	279	283	283	284
Bo- og aktivitetstilbud	772	785	796	803	810
Helse- og omsorgstjenester	2 819	2 855	2 907	2 997	3 062
Flyktninger	6	5	5	5	5
Kunst og kultur	226	229	229	229	229
Kirke og gravlunder	118	121	124	124	126
Idrett og friluftsliv	193	184	168	201	206
Næring	21	20	19	19	19
Plan- og bygningstjenester	62	68	63	58	58
Miljø og landbruketjenester	31	26	23	23	23
Tekniske tjenester	613	629	634	635	635
Eiendomstjenester	473	488	489	499	504
Bystyresekretariatet, folkevalgte, kontrollkomiteen og revisjonen	74	65	73	66	72
Kommunedirektøren og strategisk ledelse	159	166	165	163	163
Utvikling og støttetjenester	401	405	390	394	390
Tilleggsbevilgninger	180	412	379	346	313

Diverse sentrale bevilgninger	350	347	316	325	310
Samferdsel	-77	-84	-84	-84	-84
Ressurskrevende brukere	-215	-228	-230	-233	-236
Korreksjon bevilgningsoversikt drift	-229	-234	-288	-327	-379

Bevilgningsoversikt investering	Regnskap 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
1. Investeringer i varige driftsmidler	2 783	2 961	3 437	2 662	2 422	2 324
2. Tilskudd til andres investeringer	3	0	0	0	0	0
3. Investeringer i aksjer og andeler	114	58	56	56	57	57
4. Utlån av egne midler	401	350				
5. Avdrag lån	9	168				
6. Sum investeringsutgifter	3 310	3 536	3 493	2 718	2 479	2 381
7. Kompensasjon for merverdiavgift	-331	-293	-375	-280	-243	-221
8. Tilskudd fra andre	-349	-681	-420	-715	-552	-391
9. Salg av varige driftsmidler	-307	-182	-200	-255	-150	-150
10. Salg av finansielle anleggsmidler	0	0	0	0	0	0
11. Utdeling fra selskaper	0	0	0	0	0	0
12. Mottatt avdrag på utlån av egne midler	-124	-168				
13. Bruk av lån	-2 057	-2 042	-2 291	-1 218	-1 379	-1 457
14. Sum investeringsinntekter	-3 169	-3 365	-3 287	-2 468	-2 323	-2 220
15. Videreutlån	61	0	500	500	500	500
16. Bruk av lån til videreutlån	0	0	-500	-500	-500	-500
17. Avdrag på lån til videreutlån	114	0	174	185	195	205
18. Mottatte avdrag på videreutlån	-115	0	-174	-185	-195	-205
19. Netto utgifter videreutlån	60	0	0	0	0	0
20. Overføring fra drift	-251	-171	-206	-251	-156	-162
21. Netto avsetninger til eller bruk av bundne investeringsfond	36	0	100	100	100	100
22. Netto avsetninger til eller bruk av ubundet investeringsfond	3	0	-100	-100	-100	-100
23. Dekning av tidligere års	11	0	0	0	0	0

udekket beløp

24. Sum overføring fra drift og netto avsetninger	-200	-171	-206	-251	-156	-162
25. Fremført til inndekking i senere år (udekket beløp)	0	0	0	0	0	0

Detaljert oppstilling punkt 1					
Investeringer i varige driftsmidler	Budsjett 2021	Budsjett 2022	Budsjett 2023	Budsjett 2024	Budsjett 2025
Barnehage	60	62	71	17	21
Skole	328	371	361	404	304
Barne og familietjenesten	30	34	17	4	4
Helse og velferd	623	845	372	322	424
Bolig	210	251	275	206	153
Idrett og friluftsliv	252	482	238	144	35
Kunst og kultur	92	47	30	12	12
Kirker og gravlunder	169	91	75	90	145
IT	70	88	89	84	54
Formålstomt	78	86	62	54	50
Eiendomsinvesteringer	60	43	31	31	31
Ubebygde bolig og næringsareal	166	151	171	142	180
Veg	39	40	37	33	33
Vann	230	243	249	255	262
Avløp	259	270	276	283	290
Avfall	2	2	2	2	2
Byrom parker og grøntanlegg	45	51	23	24	22
Administrasjonsbygg og byrom	5	8	10	43	30
Miljøpakken	200	200	200	200	200
Trondheim parkering	7	3	3	4	3
Maskiner og utstyr	38	14	14	14	14
Klimainvesteringer		55	55	55	55
Sum investeringer	2963	3437	2662	2422	2324